

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan
L80

ANKARA
13./3./2002

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İLGİ: a) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 25/01/2002 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5645-13057/31180 sayılı yazınız.
b) Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı ifadeli, 04/03/2002 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-13057 sayılı yazınız.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Amasya Milletvekili Ahmet İyimaya tarafından Bakanlığımıza yöneltilen ve yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/5645-13057 Esas No.lu soru önergesine verilen cevap örneği iki nüsha ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr.Hikmet Sami TÜRK
Bakan

EKLER:

EK-1 Soru önergesi cevabı (2 adet- 3 sayfa)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

ANKARA
.../.../2002

Sayın

Ahmet İYİMAYA
Amasya Milletvekili
T.B.M.M.

Bakanlığımıza yönelttiğiniz ve yazılı olarak cevaplandırılmasını istediğiniz 7/5645-13057 Esas No.lu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur:

Bilindiği üzere, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'na göre kamu davasının açılmasından önce yapılan hazırlık soruşturmasının gizli olarak yürütülmesi gerekmektedir. Bu sebeple, sanığın ifadesinin alınması ve sorguya çekilmesi, bilirkişi dinlenmesi, keşif ve muayene işlemleri sırasında kimlerin hazır bulunacağı Kanunda ayrı ayrı belirtilmiştir. Gizliliğin amacı, suçun işlenmesinden kamu davası açılıncaya kadar geçen sürede sanık veya sanıkların gecikilmeden tespiti, firarların önlenmesi, suçla ilgili tüm delillerin toplanması ve kamu davasının temelini oluşturan hazırlık soruşturmasının eksiksiz olarak yapılmasıdır.

Öte yandan;

- Anayasanın 38. maddesinin dördüncü fıkrasında; "Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılamaz."

- Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin 6. maddesinin (2) numaralı fıkrasında; "Bir suç ile itham edilen her şahıs suçluluğu kanunen sabit oluncaya kadar masum sayılır."

- 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanununun 10. maddesinde; "Bu Kanun gereğince yürütülen işlemler ve hazırlık soruşturması sırasında alınan kararlar gizlidir. Gizliliği, ihlal edenler hakkında iki yıldan üç yıla kadar hapis cezasına hükmolunur.

Bu Kanunun 2 nci maddesinin yedinci fıkrasına göre imha edilmesi gereken verileri imha etmeyenler veya bu verileri açıklayanlar veya her ne suretle olursa olsun kullananlar hakkında da aynı cezaya hükmolunur.

Bu Kanunun uygulanması ile ilgili yetkilerin suiistimal edilerek başka kanun hükümleri ihlal edilirse, o kanunlarda yazılı cezalar yarıdan bir katına kadar artırılır ve bu Kanunun 12 nci maddesi hükümleri uygulanır."

- 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 15. maddesinde; "Devlet memurları, kamu görevleri hakkında basına, haber ajanslarına veya radyo ve televizyon kurumlarına bilgi veya demeç veremezler. Bu konuda gerekli bilgi ancak bakanın yetkili kılacağı görevli; illerde valiler veya yetkili kılacağı görevli tarafından verilebilir."

- 5680 sayılı Basın Kanununun 30. maddesinin birinci fıkrasında ise; "Ceza kovuşturmalarına ait talep ve iddianamelerle kararların ve diğer her türlü vesika ve evrakın aleni duruşmada okunmasından, hazırlık ve ilk soruşturmalarda takipsizlik veya yargılamanın men'i, tatili veya düşmesi kararı verilmesinden önce yayınlanması yasaktır."

- 3984 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanunun yayın ilkeleri başlıklı 4. maddesinin (n) bendinde; radyo ve televizyon kurumlarının yayınları "Aksi, yargı kararıyla kesinleşmedikçe hiç kimsenin suçlu olarak ilân edilemeyeceği ilkesine, uygun olmak suretiyle yapılır."

- 3842 sayılı Kanunla değişik Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 143. maddesinde; "Müdafi hazırlık evrakı ile dava dosyasının tamamını inceleme ve istediği evrakın bir suretini harçsız alma hakkına sahiptir."

Müdafinin hazırlık evrakını incelemesi veya hazırlık evrakından suret alması hazırlık soruşturmasının gayesini tehlikeye düşürebilecek ise Cumhuriyet Savcısının talebi üzerine sulh hâkimi kararıyla hazırlık soruşturması sırasında bu hak kısıtlanabilir.

Yakalanan kişinin veya sanığın sorgusunu içeren tutanak ile bilirkişi raporları ve yakalanan kişi veya sanığın hazır bulunmaya yetkili olduğu diğer adli işlemlere ilişkin tutanaklar hakkında ikinci fıkra hükmü uygulanmaz."

Hükümleri yer almaktadır.

Bu hükümlere uymayanlar hakkında gerekli yasal işlemlerin yapılacağı tabiidir.

Konuya ilişkin Bakanlığımız Ceza İşleri Genel Müdürlüğünce Cumhuriyet savcıları tarafından hazırlık soruşturmaları ile ilgili olarak basın ve yayın organlarına bilgi verilmemesi ve hazırlık soruşturmalarının gizliliği konulu, 02/07/2001 tarihli ve 17/77 sayılı Genelge hazırlanmıştır. Genelgeyle hazırlık soruşturmaları ile ilgili olarak, Cumhuriyet savcıları tarafından basın ve yayın organlarına açıklama yapılmaması, kamuoyunun bilgilendirilmesinin zorunlu bulunduğu hâllerde, Cumhuriyet başsavcıları tarafından düzenlenecek basın bildirisinde de, kişilerin onurlarını kırıcı, küçük düşürücü, siyasî görüşleri açıklayıcı mahiyette veya bu anlama gelebilecek nitelikte ifadeler ve hazırlık soruşturmasının amacını tehlikeye düşürecek açıklamalara yer verilmemesi, gizli kalması gereken hususların açıklanmaması konularında gereken dikkat ve özenin gösterilmesi hususu tüm Cumhuriyet başsavcılıkları, Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet başsavcılıkları ve bilgileri bakımından mahkemelere duyurulmuştur.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Bakan

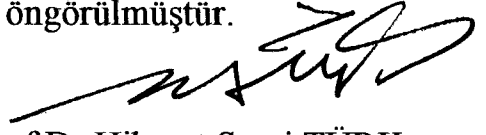
ANKARA
....../....../2002

3

Ayrıca, Bakanlığımız Ceza İşleri Genel Müdürlüğünce, hazırlık soruşturmasının gizliliği, kamu davasının hazırlanması, Cumhuriyet başsavcıları tarafından basın ve yayın organlarına beyanat verilmesi konularında çıkartılan 19/08/1976 tarihli ve 24/78 sayılı, 21/02/1994 tarihli ve 2.13 sayılı, 02/02/1995 tarihli ve 2.18 sayılı, 25/11/1998 tarihli ve 29/131 sayılı genelgeler adlî teşkilâta duyurulmuştur.

Öte yandan, Bakanlığımızca oluşturulan Komisyonca hazırlanan Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu Tasarısının 153. maddesinde, soruşturmanın gizliliği düzenlenmiş ve kanunun başka hüküm koyduğu hâller saklı kalmak ve savunma haklarına zarar vermemek koşuluyla soruşturma evresindeki usul işlemlerinin gizli olduğu, Cumhuriyet savcısının, yanlış bilgilerin yayılmasını ve suçsuzluk karinesinin ihlâlini önlemek üzere, gerekli gördüğünde soruşturmanın gizliliğine ve selâmetine zarar vermeyecek şekilde olaylar hakkında kamuoyuna açıklamada bulunabileceği, bu evrede soruşturma işlemlerine katılanların, gizlilik ilkesine aykırı hareket ettiklerinde, haklarında 1.3.1926 tarihli ve 765 sayılı Türk Ceza Kanunu hükümleri uygulanacağı öngörülmüştür.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr.Hikmet Sami TÜRK
Bakan